

TIDAHOLMS KOMMUN

Tidaholms kommuns revisorer

Revisions PM
Förstudie
Underhåll/återställning av
beläggning gator och vägar

Tidaholm kommuns revisorer
2017-12-16

Innehållsförteckning

Bakgrund och revisionsfråga	3
Metod och genomförande	3
Resultat.....	3
Slutsatser och kommentarer	4
Revisionsfrågan besvaras	5
Bedömning	5

Bakgrund och revisionsfråga

Kommunens gator och vägar representerar ett stort värde. Kvaliteten på underhållsinsatserna har stor betydelse för säkerheten och möjligheterna att skydda underliggande väggropp och vägnätets livslängd. Ett eftersatt underhåll kan på sikt få allvarliga konsekvenser för såväl ekonomi som kvalitet och säkerhet.

Mot bakgrund av ovanstående har vi förtroendevalda revisorer i Tidaholms kommun beslutat att genomföra en förstudie i syfte att kunna ta ställning till om en mer fördjupad granskning är motiverad.

Revisionsfråga:

Har tekniska nämnden säkerställt att det finns förutsättningar för ett ändamålsenligt underhåll av gator och vägar?

Kontrollmål:

- Finns riktlinjer för underhållsbehoven?
- Är budgeterade resurser fördelade på lång- respektive kortsiktiga underhållsbehov?
- Hur säkerställs att underhållsplaner följs och uppdateras?
- Är underhållet tillräckligt i förhållande till verksamhetens bedömningar om behoven?
- Finns regelverk avseende tillstånd att gräva i kommunens gator?
- Ansvarfördelning vid exempelvis arbeten som en följd av framdragnings av fiber?

Revisionskriterier:

Revisionskriterierna utgörs huvudsakligen av lagstiftning och lokala föreskrifter, interna riktlinjer och beslut.

Metod och genomförande

Det praktiska arbetet har genomförts av de förtroendevalda revisorerna. Hans-Lennart Stenqvist har medverkat som sakkunnigs biträde.

Samtal/intervjuer har i samband med delårsbokslut genomförts med teknisk chef samt ansvarig arbetsledare.

Förvaltningschefen har därefter besvarat samtliga kontrollmål skriftligt. Svaren återges nedan.

Resultat

Finns riktlinjer för underhållsbehoven?

”Några formella skriftliga riktlinjer finns i nuläget inte upprättade. Bedömningen görs istället utifrån okulära besiktningar om behov av ny toppbeläggning. Dessa bedöms med ett till två års framförhållning. Ny beläggning med eventuell åtgärd av bärlager etcetera sker även i samband med byten av serviser och stamledning för VA. För övriga vägnätet gäller i första hand lappning av skador.”

Är budgeterade resurser fördelade på lång- respektive kortsiktiga underhållsbehov?

"Den budget som finns avsatt fördelas dels på planerade beläggningar av mer långsiktig karaktär samt mindre underhålls- och akutåtgärder."

Hur säkerställs att underhållsplaner följs och uppdateras?

"På uppdrag av förvaltningen utförde VTI under 2011 en inventering av vägnätets skick i Tidaholm. Resultatet presenterades i en rapport med förslag på åtgärder som ny beläggning eller lappning under en treårsperiod på prioriterade delar av vägnätet.

Någon uppdaterad och dokumenterad underhållsplan av gatunätet är därefter inte upprättad. Beläggningsunderhållet är förutom visuell inventering även styrt av antalet felanmälningar på VA-nätet och planerade större åtgärder i detsamma. Förstärkningen på gatuingenjörsfunktionen under 2018 hoppas kunna bidra till att mer långsiktiga underhållsplaner upprättas, följs och uppdateras."

Är underhållet tillräckligt i förhållande till verksamhetens bedömningar om behoven?

"Nej. Underökningar enligt ovan typ VTI ger ofta en behovsmängd som förmodligen kommunal budget inte klarar. Nivån måste dock läggas tillräckligt högt för att undvika kapitalförstöring. Det här ger till slut utrymme för subjektiva bedömningar. Samtidigt är det inte mer än undantagsvis försvarbart att åtgärda toppbeläggning eller bärlager utan att samtidigt åtgärda VA där så erfordras. VA-kollektivet klarar en något högre reinvesteringstakt vilket gör att investeringstakten på gatusidan skulle och borde höjas 1.5 miljon/år till 2.5 under en treårsperiod."

Finns regelverk avseende tillstånd att gräva i kommunens gator?

"Ja det finns det. För att få gräva i kommunens gator krävs såväl markavtal för i anspråkstagen mark, i det fall nya ledningar läggs ned, som grävtillstånd. Grävtillstånd ges för varje område och är tidsbegränsat. Tillsammans med grävtillstånden följer också våra "villkor för grävtillstånd", som reglerar hur ledningar ska dras, hur grävning/fräsning ska utföras samt utförarens ansvar för underhåll av schaktytor. Villkor för grävtillstånd uppdaterades i oktober 2017."

Ansvarsfördelning vid exempelvis arbeten som en följd av framdragnings av fiber?

"Ansvarsfördelningen regleras genom markavtal och "villkor för grävtillstånd". I våra markavtal står att Tidaholms kommun ansvarar för återställning av asfalt på bekostnad det beställande bolaget, om ingen annan överenskommelse har träffats. Genom "villkor för grävtillstånd" regleras ansvar för underhåll av schakt tills dess att återställningen är färdigställd. Ansvaret för underhåll ligger på det bolag som ansöker om grävtillstånd och gäller 7 dagar/vecka."

Slutsatser och kommentarer

Vi konstaterar att tekniska nämnden saknar såväl fastställda riktlinjer som uppdaterade underhållsplaner för gator och vägar. Dock finns förhoppningar att en förstärkning av gatuingenjörsfunktionen under 2018 kan medföra en förbättring.

Bristande underhåll av gator och vägar kan betraktas som en form av kapitalförstöring och på sikt medföra omfattande kostnadsökningar. Vi noterar att tekniska nämnden har medvetenhet om detta, men att erforderliga resurser saknas.

Revisionsfrågan besvaras

Väl medvetna om att Tekniska nämndens ansvarstagande är beroende av de medel som ställs till förfogande konstaterar vi att nämnden inte fullt säkerställt att det finns förutsättningar för ett ändamålsenligt underhåll av gator och vägar.

Bedömning

Vi bedömer att det finns anledning för oss revisorer att återkomma med en fördjupad granskning av tekniska nämndens arbete med att säkerställa förutsättningarna för ett ändamålsenligt underhåll av gator och vägar.

Jan Olof Sandberg

Tord Viktorsson

Kerstin Thuvevesson

Mona Larsson

Örjan Persson